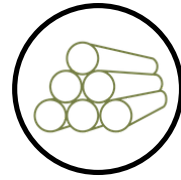

VERSIJA 1.0

KOKSNES ELASTĪBA

Teorētiski elastība ir materiāla spēja līdz noteiktai slodzei deformēties un nepakļauties paliekošai deformācijai, bet slodzei beidzoties, atgriezties savā sākotnējā stāvoklī.

Arī koksnei piemīt zināma elastība, lai gan tā ir atkarīga no ļoti daudziem faktoriem. Koksne nav gumija un runāt par koksnes elastību var vienīgi, pētot to lieces deformācijā. Ne stiepē, ne spiedē, ne bīdē koksnei izteiktas elastības nav, ir tikai sabrukuma robeža.

Lieces gadījumā koksnei piemīt zināma elastība, jo no saliekta stāvokļa tā vienmēr cenšas iztaisnoties. Vislabāk to var novērot, skatoties, kā koki lokās vējā. Arī koka laipas, vingrošanas līdzekļi, slēpes un citi tamlīdzīgi izstrādājumi uzrāda visai jūtamam elastību. Elastīgā deformācija koksnei nav

sevišķi liela, bet spēks vai slodze, ko koksne iztur nelūstot, ir visai ievērojama, kaut gan tas ir nosacīti un atkarīgs no tās izmēriem.

Koksnes elastība ir atkarīga no tās blīvuma. Blīvāka koksne ir elastīgāka – ozols, kļava, skābardis. Sausa koksne un koksne ar vienādu, smalku šķiedru un relatīvi lielu vēlinās koksnes procentu tajā ir elastīgāka. Mitra koksne gan vieglāk un vairāk izliecas, tomēr tā ievērojami ātrāk pakļaujas paliekošai deformācijai un tik labi neatliecas.

Visas koku sugas nav vienādi elastīgas, un visbiežāk tas nav atkarīgs tikai no to blīvuma, bet gan arī no koksnes iekšējās uzbūves, šūnu struktūras un citiem rādītājiem, kas ne vienmēr viegli padodas novērošanai. Skuju koki ir mazāk elastīgi. No tiem elastīgākā ir egle.

Izmantotā literatūra:
A. Ozliņš "Praktiskā koksne"

MEŽA KONSULTĀCIJU
PAKALPOJUMU CENTRS